

MILJÖFÖRDELAR med
VIA REFILL s 2

NY PÅ LEVER EUROPE
I BRYSSEL s 4

DETERGENTEN

Personaltidning för Lever och Leverindus

Ärgång 19

Nr 6 1990

GLADA MINER I MATSALEN

Jag är positivt överraskad, säger **Torsten Thorsander**. Maten är mycket variationsrik och god nu. Men man borde kunna gå på båda sidor om vagnen när man ska lämna brickan för att det inte ska bli kö. - Maten är jättefin, säger **Ove Johansson**, och det är fräscht och fint vid disken. Men jag saknar en sittgrupp - matsalen skulle se mindre ödslig ut då. Både Torsten och Ove föreslår att man sätter in några större växter för att få ett mer ombonat intryck.

Matsalen öppnade igen den sista dagen i juli efter fyra månader av reparation, ombyggnad och installation av nytt kök.

Ca 60 matgäster provade under första dagen 'det nya köket', antingen med lagad lunch eller lättlunch.

Två varma lunchrätter och en lunschallad finns att välja på till samma pris, 26:50, och lättlunchen kostar 15 kr. Beställningen

måste göras dagen före. Lunchsalladen görs av flickorna i matsalen och det varierar varje dag.

Några kommentarer i matsalen:
- Det här var en god början. Det är schnitzel som gäller idag och den är god.

- Det ser trevligt ut. Köket är fint och det är snyggt dukat.

- Jag har verkligen saknat matsalen, både att kunna gå upp hit och äta och att träffa andra och prata

en stund.

- Pajen var jättegod. Om det fortsätter så här så blir det bra.

- Det är ju trevligt runt omkring och det är halva nöjet.

- Fräscht med kyl för smörgåsmat. Äggkoppar vore bra till oss som äter ägg till lunch.

Vicke Fernlund: Jag har verkligen saknat matsalen. Jag är så nöjd nu och gott var det.

forts sid 8

-Vi ser MILJÖFÖRDELARNA med VIA REFILL

säger Torbjörn Ohlsson på Levers marknadsavdelning.

I augusti kommer vi att i butik också sälja den här nya förpackningen flytande VIA - VIA REFILL - säger Torbjörn. Det är exakt samma produkt flytande VIA - bara en förpackningsförändring. Kartongen är i laminerad papp och vi spar 85-90 % plast jämfört med plastflaskan.

Via Refill kommer att öka försäljningen av flytande Via totalt sett och det blir positiva effekter för hela märket, anser Torbjörn.

I Holland är det REFILL som gäller och där har man tagit bort plastflaskan. Tack vare kapsylen (som är av plast) går refill-förpackningen att återförsluta. Produkten behöver alltså inte fyllas över i flaskan, om man inte vill.

Lever blir först i Sverige med den här typen av refill-förpackningar. Framtagande och lansering har bara tagit knappa två månader.

Så här ser den nya refill-förpackningen ut till flytande Via, säger Torbjörn Ohlsson. Den innehåller 1.4 liter.

Ingen enighet om lönerna för SIF-anslutna i Nyköping!

I juli utbetalades de nya lönerna för SIF-anslutna vid Lever i Nyköping. Företaget och SIF-klubben kom efter många förhandlingsomgångar i maj och juni inte överens i sina löneförhandlingar och SIFs delegation

frånträdde förhandlingarna. Bakgrunden till detta förklarar SIFs ordförande LASZLO ARATO:

Efter flera förhandlingsomgångar om våra löner kom företagets slutbud som löd på 7.1 %. Detta redovisades på medlemsmöte för SIF-medlemmarna. - Statistik för tidigare år visar en vikande löneutveckling för SIFs medlemmar i Nyköping jämfört med övriga landet. - Mötet avvisade

budet och föreslog fortsatt löneförhandling med ytterligare ca 2 % lönepåslag för individuell fördelning.

Företaget kunde/ville inte tillmötesgå detta krav, varför SIFs delegation frånträdde löneförhandlingarna. Företaget lade ut de nya lönerna enligt sitt slutbud, 7.1 %, gällande från 1/1 1990.

Laszlo Arato

DETERGENTEN

(latin=rengöraren)

Nr 6
Årgång 19

Manusstopp för nästa nummer 2/10

Utgiven av
LEVER AB
611 87 Nyköping
0155/802 00

Redaktör och
ansvarig utgivare
Monica Lundberg

Redaktionskommitté

Göran Berglund
Kenneth Burman
Tuula Carlsson
Seppo Helander
Göran Hofstedt
Rolf Johansson

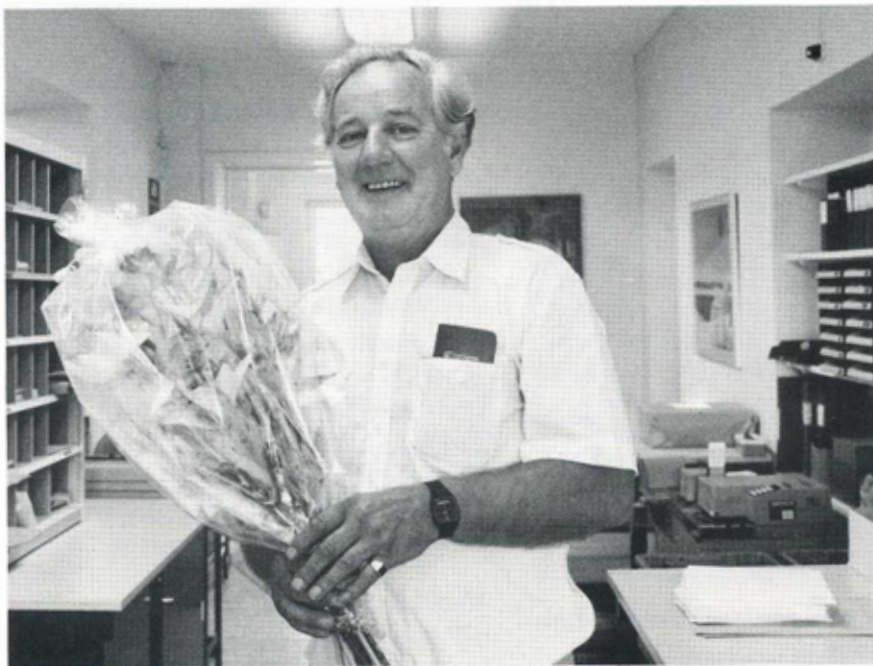
SIF Stockholm
SIF Nyköping
Fabriksklubben
Lever
Leverindus
SALF

Sörmlandstryck Åkerblom Tryckeri AB

40 ÅR PÅ SUNLIGHT

Kalle Fredin firade sin 40-åriga arbetsdag på Sunlight/Lever den 16 augusti

Kalle, 40 år är en lång tid - vad har du gjort här på Sunlight?

-Jo, jag har hunnit vara på många ställen, säger Kalle på sin härliga gotländska. - Jag började på förrådet och sedan kom jag över till panncentralen. Efter det blev det glycerinverket och sen upp på tvålkokeriet, när vi fick den nya "Snurran"-utrustningen att koka tvål i. Så småningom kom Alfa Laval-anläggningen för fintvålstillverkning och den behövde sin man.

På kokeriet hann jag var med om mycket, till och med nedläggning av avdelningen.

Sedan var jag portvakt några år innan jag kom hit till Kontorstjänsten.

Och jag kommer så väl ihåg den första gången jag kom hit till Sunlight. Jag är ju född och upp-vuxen på Gotland och min syster hade just flyttat till Nyköping. Hon kände sig lite ensam här och ville att jag skulle komma upp ett tag och bo hos henne och min svåger.

Och det gjorde jag. Min svåger arbetade på Sunlight och han sa åt mig en dag att följa med honom till jobbet och fråga om det inte fanns något jobb till mig.

Då fick jag träffa fröken Skate och hon sa: "Jag tycker du är för klen för det här jobbet på förrådet, som vi har. Du förstår det är ganska tungt att jobba här." - "Jag kan väl få prova", sa jag och det gick för sig. Vi rullade tunnor ute på förrådet och visst var arbetet tungt på den tiden, men det gick bra.

Sedan skulle jag tillbaka till Gotland för att göra lumpen och då fick man betalt från Sunlight under tiden; 57 kr i veckan. Det tyckte jag var så flott, så jag sa till mig själv att jag måste åka tillbaka och jobba lite till. - Och på den vägen är det! Du förstår, på Gotland var det ganska dåligt med jobb då; det var lungt och stilla och i Nyköping var det folk och liv och rörelse, så det var inte svårt att trivas.

Men din fina gotländska dialekt har du kvar efter 40 år?

- Jo du, den är jag rädd om!

EXPORT TILL ENGLAND

Vi har alla kunnat läsa om den goda nyheten att England behöver vår hjälp med tillverkning av Surf Automatic. Detta beror på den stora efterfrågan på den engelska motsvarigheten till Via Micro och att packningen av detta tar förhållandevis lång tid för englandsfabriken.

Nyköpingsfabriken är ju en fabrik specialiserad för konventionella tvättmedel och Lever Europe, vars uppgift bl a är att placera tillverkning av olika produkter där villkoren är de bästa, har glädjande nog fastnat för oss, säger Ingvar Tenghed, t.f. utvecklingschef.

Ingvar, skiljer sig det här tvättmedlet från våra egna?

- Ja, det innehåller inget perborat och volymvikten är högre, 600 g/l. Vi har ju haft svårigheter att nå upp till höga volymvikter vid våra tillverkningsförsök av Via Micro, men i det här pulvret efterdoseras både sulfat och soda och då är det lättare att uppnå höga volymvikter.

Vi har gjort en provsprayning, berättar Ingvar, med mycket lovande resultat. England ska ge sitt godkännande och sedan kan vi börja tillverkningen. Tillverkning är planerad att börja vecka 40.

En del förändringar måste vi göra. Påsprayning av fettsyra är t ex något nytt för oss, vilket innebär att viss ny utrustning måste anskaffas. Det sulfat vi vanligen använder är för lätt så vi måste ta hem ett tyngre från England. På packningslinjen ska en speciell automat för packning av skopor installeras.

Som marknaden utvecklas idag med vikande försäljning av just konventionella tvättmedel, är det just sådana här projekt vi behöver för att visa Lever Europe att nyköpingsfabriken är en fabrik att räkna med även i fortsättningen, säger Ingvar med eftertryck.

Intervju: Mona Larsson

ERIC HARRIS - en av Lever Europas nya män i Bryssel

Efter två år som utvecklingschef på Lever lämnar Eric Harris Nyköping för Bryssel.

Hur är livet i Bryssel, Eric?

- Jag vet inte än. Jag har visserligen jobbat där i två månader nu, men jag har tillbringat all min tid på kontoret och på olika hotell och då hinner man inte få så mycket känsla för det livet i Bryssel, som du menar.

- Men jag känner nu att jag kommit en bit i mitt nya liv i Bryssel eftersom jag just har fått tag på ett hus att hyra. Det ligger i det berömda Waterloo, ca 18 km söder om Bryssel. Snart kan vi leva som en familj igen, min fru Janet och vår nyfödde son David och jag. Det ser jag fram emot.

Berätta för oss vad ditt nya arbete i Lever Europe innebär.

- Jag arbetar på Logistikavdelningen inom Lever Europe och min befattning kallas på engelska för "Sourcing Manager - Fabrics". I det jobbet undersöker jag alla aspekter av "Total Supply Chain" för tvättmedel, ända från råvarusidan genom tillverkning och förpackning till och med distribution för hela Europa. Baserat på de undersökningarna ska jag sedan rekommendera det bästa systemet att tillverka och leverera produkter för den europeiska marknaden.

Det är mycket stimulerande att arbeta inom Lever Europas Logistikavdelning i Bryssel för av de personer som arbetar där har många olika bakgrunder och kulturer - vi kommer från olika länder.

Totalt sett i Bryssel är vi 40 personer som arbetar på Lever Europas huvudkontor.

Hur blir det med Sverige-kontakterna?

- Jag kommer nog inte att ha ärende hit så väldigt ofta, men via telefon kommer jag att kommunicera med Niels Peder Bobek, Seppo Helander och Leif Alkerstedt när det gäller Lever Europe och Sverige. Med tanke på att det är ca 17 länder som jag ska arbeta med, blir det ju inte Sverige-kontakt varje dag.

Eric, hur ligger Sverige till egentligen i konkurrens med andra länder om produktion?

- Det är en svår fråga för mig att svara på just idag. Men jag kan ju säga det att Sverige har bevisat att de kan vara en mycket flexibel fabrik och det är en stor fördel. Det finns många bra saker som Lever Sverige har gjort, som nyköpingsfabriken och de som arbetar här har gjort. Se på minskningen av antalet baspulver, antalet storlekar på kapslar och titta också på tillverkningen av SUNO för Ryssland, där man från centralt håll var mycket nöjda med både produktion och leveranssystem. Och vem hade trott att Sverige skulle tillverka engelskt Surf Auto? - Detta är positi-

va saker som kommer för att den svenska fabriken är så flexibel. - Och som ni förstår har jag Sverige här i mitt hjärta på ett speciellt ställe.

Känner du att Bryssel är Metropolen i Europa nu? Det är ju där alla företag vill finnas idag.

- Ja, man hör väldigt många olika språk. Man ser många personer i karriären hasta fram med dokumentärväska i högsta hugg. Lever Europe har sitt kontor mitt i kontors- och affärsområdet.

Vad talar man för språk?

- På kontoret talar vi engelska! - Men Bryssel är en tvåspråkig stad. De pratar både franska och flamländska. Utanför Bryssel kan man hitta ett av språken i en liten stad och det andra i en annan liten stad och de förstår inte varandra!

I Waterloo talar de franska och det är lite lättare för oss eftersom vi har lärt oss det i skolan för några år sedan.

Hur blir det att bo i Belgien?

- Vi tror att Waterloo är en bra liten stad att bo i. Den är mindre än Nyköping, det är inte alls så mycket och så fri natur omkring, men miljön är mycket bra ändå. Vårt hus ligger vid skandinaviska skolan och våra grannar är svenskar, har jag hört, så vår svenska behöver vi inte glömma.

LYCKA TILL I FORTSÄTTNINGEN, ERIC!

NY ANALYSDATOR TILL BAKT.LAB

VI INKUBERAR INTE LÄNGRE, säger Mona Larsson. Hittills har vi, när vi gör bakteriologiska kontroller, arbetat med inkubering, dvs odlat bakterier tillsammans med agar och låtit dem växa och sedan räknat dem.

Antalet bakterier får inte överstiga ett visst värde eller rättare sagt det får inte finnas några bakterier i produkten. Om det skulle finnas går vi runt och tar prov i blandare, lagertankar - var man kommer åt för att se var smittan kan ha satt sig. - Det har tagit 2-3 dagar, ibland upp till en vecka - innan vi har fått resultatet och då har produkten hunnit ut på lagret

Vi vill förbättra oss på den här punkten, säger Svante Lundgren på kvalitetslaboratoriet och därför har vi köpt en LUMINOMETER för att få fram våra analysvärden betydligt snabbare.

Mona, som kommer att arbeta med utrustningen i sitt lilla "baktlab" berättar för Detergenten hur hennes Luminometer kommer att fungera.

Metoden vi ska jobba efter kallas för ATP-bioluminescense. ATP finns i alla levande celler. Bakterier är levande celler. ATP finns alltså om det finns bakterier. ATP reagerar med enzym från eldflugan, Luciferas.

Så här gör man: Jag väger in provet - en lösning av någon av de flytande produkter vi gör - löser det i sterilt vatten - centrifugerar det i en stor centrifug. Jag centrifugerar fram enbart bakterier och ATP frigörs, om det finns några bakterier.

Det ser lite konstigt ut, säger Mona. När jag tar ut provet ur centrifugen ser det inte ut att vara något alls i kyvetten. Men det som ska vara där håller jag i provglas och stoppar in i analysapparaten. Där tillsätts Luciferas och detta spjälkar upp ATP och en ljusblxt avges. Detta ger då alltså utslag. Jag rapporterar över utslaget till skärm och skrivare. Apparaten kan ta 25 prov i taget.

Den här utrustningen, som vi har fått köpa, betyder mycket i säkerhet. Om vi har problem kan jag på några timmar härleda källan till bakterierna. Och det är ju det viktigaste i det här jobbet.

Hur har du lärt dig den här nya utrustningen, Mona?

Jag tillbringade nästan en vecka på Research Laboratory i Port Sunlight. Där arbetade jag i laboratoriet tillsammans med Caro-

line Cox, som är ansvarig för den här ATP-apparaturen inom koncernen. Det är hon som lär ut detta inom Unilever. Det är nödvändigt att verkligen få jobba med den här typen av utrustningar på en apparatur som är igång och fungerar.

Text och foto: M Lundberg

Nu trycker jag på knappen och så sätter utrustningen igång, säger Mona.

På "Tour de Sörmland" med Tina och Salme

Regnet öser ner i trakten av Eskilstuna, men Tina Linderholm och Salme Gaal låter sig inte förskräckas utan tar regnställen på och sticker iväg.

Foto: Tommy Larsson

Salme Gaal och Tina Linderholm har ofta pratat om att istället för att bara åka utomlands borde man se vad som finns bakom knuten, t ex i Sörmland. I år blev det inte bara 'man borde' utan flickornas planer för "Tour de Sörmland" tog fart.

På fem dagar cyklade vi 30 mil, berättade Tina. Jag har installerat en liten 'Bike Computer' på min cykel, så jag kunde mäta fart, medelhastighet, etapplängd etc.

Jag känner inte till Sörmland särskilt bra, sa Salme, så jag var full av förväntan när vi stack från Nyköping mot Katrineholm. På vägen gjorde vi ett stopp vid Eriksbergs slott och vi tittade på Tors Stenar nära Björkvik. - Vi är galna i gamla slott, Tina och jag, säger Salme, så på den här rutten hade vi prickat in flera slott, som vi ville se.

Cyklarna var packade med tält, sovsäckar och cykelkläder för en vecka. Vi hade fått rådet att tälta

bara på campingplatser och det rådet följde vi. Frukost åt vi på campingplatsen och sedan åt vi lunch ute, så vår köksutrustning bestod bara i en termos och möjligheten att äta lite kvällsgott i tältet.

Från Katrineholm tog vi oss till Julita och det tog tre timmar att se det härliga slottet. Gårdsmuseerna hann vi tyvärr inte med. Julita var dagens 'klo' och sedan var det dags att cykla till Fiskeboda camping vid Hjälmarens.

Dagen därpå började vi med att passera den långa bron över Hjälmarens sund till Stora Sundby slott och det var ett slott som måste ses. Vi kom direkt in Robin Hoods värld - den gamla härliga engelska stilen, som ett riktigt slott ska ha.

Vi övernattade i Eskilstuna och då kom regnet. Men vi lät oss inte nedslås utan klädde på oss och cyklarna plastpåsar och regnkap-

por och stack iväg. En påpasslig fotograf från Eskilstuna-Kuriren knäppte oss när vi kom cyklande i regnet och satte oss på Kurirens första sidan. Det räddade den dagen. - Men vi hade inte använt rätt teknik när vi packade cyklarna för regn, så nästan allt var blött för natten. Till och med pengarna var blöta så dem vi fick lägga ut på tork i tältet.

Som planerat vände vi sedan näsan hemåt och tog den längsta dagsetappen genom Strängnäs och Malmköping - 8 mil.

Det här var en av de roligaste semesterar vi har gjort och vi håller redan på att planera för nästa år. - Då blir det kanske Gotland, säger Tina.

Att röra på sig hela tiden - jobba, kämpa lite - komma till målet samt under cyklingen uppleva så mycket i naturen i det vackra Sörmland - det var den stora behållningen, säger Salme.

PERSONALNYTT

Vi gratulerar till 80 år

Evert Persson 19/9
Vilmar Larsson 1/10

75 år

Birger Johansson 17/9

70 år

Sven Jansson 18/9
Maj-Britt Andersson 9/10

60 år

Rut Tellhed 24/10
Kontorsservice
Ulf Stenius 29/10
Anläggningsavd

50 år

Kenneth Danfelter 3/10
Leverindus
Maud Lindahl 14/10

40 år i tjänst

Yngve Carlsson 25/10
Transportavd

15 år i tjänst

Lena Stridh 1/10
Leverindus

10 år i tjänst

Ola Almqvist 26/9
Verstaden
Keith Buchholtz 26/9
Pulverpackningen
Harald Valde 3/10
Flexi

TACK

Ett hjärtligt tack för uppvaktningen på min 85-årsdag.
Simon Drott

Ett varmt tack till Lever AB och till mina arbetskamrater för trevlig upp-
vaktning på min 60-årsdag.
Maj-Lis Ring

Ett hjärtligt tack till Lever AB och
mina arbetskamrater på förrådet
för uppvaktningen på min födelse-
dag.
Kjell Strandberg

De 15 åren på Sunlight/Lever kom-
mer alltid att finnas bevarade på en
alldeles speciell plats i mitt hjärta.
Till företaget och arbetskamrater, tack
för det.
Irene Wärmell

TACK

Ett hjärtligt tack till Lever AB och
Fritidskommittén för blommor och
uppvaktning på min 80-årsdag.
Bertil Kleringer

Ett stort tack till mina arbetskamra-
ter och Lever för uppvaktningen på
min högtidsdag.
Ros-Mari Jonsson

Det gladdade mig mycket att bli upp-
vaktad med fin penninggåva och
vackra blommor vid min 25-årsdag
på företaget.
Alberto Padron

Ett hjärtligt tack till Lever AB för
uppvaktningen på min 70-årsdag.
Göta Pedersén

Ett hjärtligt tack till Lever AB och
arbetskamrater för den trevliga
uppvaktningen på min födelsedag.
Gun-Britt Norin

Ett hjärtligt tack till Lever AB för
uppvaktningen på min 75-årsdag.
Fritz Svensson

Jag vill tacka företaget för penning-
gåvan i samband med mina 25 år
på Lever och Alf för den ståtliga
blombuketten.
Elisabeth Lundgren

Ett hjärtligt tack för uppvaktningen
på min 75-årsdag.
Allan Eldebring

Till Leverindus och alla arbets-
kamrater ett varmt tack
för all uppvaktning jag fick
när jag i pension gick
Hinner ej tacka person för person
Har ej tid nu, har ju pension
Yngve Asteberg

NY PÅ LAB

Så här ser **Stefan Andersson** ut
som i Detergenten nr 5 var på
Barbados. (Foto saknades i arti-
keln).

LEVER IF

- Orientering

20 st tjejer och killar från Lever
IF:s orienteringssektion sticker
till Åland den 31 augusti för att
möta sina finska systrar och
bröder i det 20:e årliga oriente-
ringsutbytet mellan Sverige och
Finland. - I år möts vi på halva
vägen, dvs Åland, säger Roland
Blomgren, sektionens ordförande.
De flesta som åker har varit med
många gånger men inte 20 gång-
er, säger Tord Eberhardsson.

- Vi har kört hårt med interntäv-
lingar hela säsongen och har haft
153 starter, säger Roland, så vi är
väl förberedda. Som vanligt finns
det tre banor att välja mellan -
Dam, Mellan och Lång bana.
Efter tävlingarna på lördagskväl-
len har den finska klubben ord-
nat bankett för alla deltagare. -

Motionsgymnastiken

startar igen den 4 september kl
16.30. - Välkomna!

****

Du som vill börja motionsgym-
pa på tisdagar kl 14.30 efter skif-
tets slut, hör av dig till mig eller
Tina, så kanske vi kan ordna en
grupp. Vi bör vara 8-10 personer
om det ska bli något.

Salme

John Langley, ny utvecklings-
chef på laboratoriet i Nyköping,
börjar hos oss den 3 september
efter två veckors intensivkurs i
svenska. John kommer från den
engelska Lever-fabriken i Port
Sunlight.

forts fr sid 1

Marianne och Anders Carlsson:
Vi äter ju bara soppa för vi äter
middag hemma, men det är enkelt
att kunna gå upp hit igen.

Vid Kjell-Uno-Tage-bordet sitter
man ganska förnöjda och låter
maten väl smaka. - Det blir bra
om det fortsätter så här.

LG Rehn: Det är för tidigt att ge
något omdöme än, men idag var
det gott.

Elisabeth Lundgren står på tur att bli serverad lunch av Britt-Louise Johansson. - "Det är mycket lättare och roligare nu att arbeta med mat i vår ombyggda matsal. Det är nytt och fräscht, vi har maskiner som fungerar bra och vi kan göra en del själva, t ex lunschallad, säger Britt-Louise. Hoppas att fler hittar hit och utnyttjar det vi har!

Efter ca en månad framkom det - vid Detergentens mini-intervju med en del matgäster - att de flesta gäster är nöjda med maten, tycker att det finns bra alternativ att välja mellan och att maten är variationsrik och god.

Ingen lämnade tillbaka de stulna pengarna!

- Ingen lämnade tillbaka de 70 kronorna, som stals från Pulverpackningens insamlingskassa den 7 augusti, säger en besviken Alf Carlsson.

Vi har ju litat på varandra och haft en "öppen" låda där var och en valfritt fått lägga sitt bidrag till uppvakningar på avdelningen, säger Alf. Från och med nu får vi inte ha pengarna så öppet utan måste låsa in allt.

Vi på avdelningen kan inte begripa hur någon för 70 kr vill riskera att få ögonen på sig. Det måste ju vara någon, och misstänksamheten finns här nu.

SKRIVET OM MILJÖ

Debatten är intensiv just nu om miljö och hur man som konsument kan bidra för att skada miljön så litet som möjligt. Som konsument och inte expert är det inte lätt att veta hur man ska göra för att göra rätt. Som ett inlägg i debatten har Lever tagit fram en del upplysningsmaterial. Ingvor Tenghed på Levers utvecklingsavdelning har skrivit det lilla häftet TVÄTTMEDEL och MILJÖ - en kort information - samt även medarbetat i Vias nya tvättbok i avsnittet Tvättmedel och Miljö. För säljarna i deras kontakter med butiker har Henry Hultgren på marknadsavdelningen samlat MILJÖAKTIVITETER från LEVER.